

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: *Gygy.*

Cím: *Menekülnek a sütőipari és husipari munkások*

Forrás: *Nepszava*

Bm
(Hely)

1924. 3. 16.
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy

664.6

Hely

Idő

"1924"

Személy

Helyszám

Menekülnek a sütőipari és husipari munkások

Nem eszik Budapest népe, nincs munkája. — Az élelmiszeri iparok válsága.

A munkanélküliség elsősorban annak a katasztrófa, akit közvetlenül sújt. Anyagi és lelki összeomlás jár a nyomában a munkás számára, ha elvesztette a kereset és megélhetés lehetőségét. De romboló hatása közvetve még súlyosabb. A munkanélküliség megriktítja a fogyasztókat, csökkenti a fogyasztást és ezzel az egyéni csapásból epidémia lesz, amely átterjed más szakmákra és hatványozza pusztításait és rombolásait. De van a munkanélküliségnek olyan megnyilvánulása is, amely mindezekon túlmegy. Ez már nemcsak a gazdasági összeomlás egyik része és következménye, hanem

fokmérője az általános társadalmi helyzetnek.

Az élelmiszeri szakmákban bekövetkezett válság szolgált erre elsősorban tanulságos példát. Hiszen ha a ruházati iparban nincs munka, ez is az általános elszegényedésnek egyik jele: az embereknek nem telik ruházatra. Ha a könyvnyomtató ipar munkásai nem dolgozhatnak, ez jelenti, hogy nem telik kulturális szükségletekre. Hasonlóképpen áll ez minden szakmára. De amit az élelmiszeri iparban bekövetkezett munkanélküliség jelent, az megdöbbentő és riasztó mértékben mutatja az emberek nyomorúságát, azt, hogy

az embereknek nem telik ennivalóra.

Azok mögött a számok mögött, amelyek alább következnek és bemutatják, hogy milyen rohamosan, milyen aránytalanul csökkent az élelmiszeri iparokban foglalkoztatott munkások száma, föltűnik szomorú tömegeknek a szürke sokasága, amelyekben az asszonyok nem tudnak vásárolni a háztartás céljaira, amelyekben gyermekek éheznek és férfiak kétségbeesett lelkiismeretmardosással állanak tehetetlenül, porig lesújtva a nincstelenség előtt.

A sütőiparban

a munkanélküliek ilyen helyzetének az ideje már nem is hónapokról datálódik. A szakszervezetükben látni embereket, akik már nem is szomorúan, nem is lázadozva, hanem a csüggedtség letargiájával lézengenek ott. És amikor az ember megkérdezi őket, hogy mióta munkanélküliek, megmondja az egyik, hogy 2½ év óta, a másik meg, hogy — csekély kiegészítőmunkát leszámítva — a háború óta van munka nélkül és így tovább. A bekövetkezett helyzetet azonban a legilletékesebben világítja meg az, hogy 1913-ban átlag 1450 sütőmunkás dolgozott a különböző műhelyekben. Azóta több lett a sütőde, mert hiszen a pékmesterség eléggé jövedelmező polgári foglalkozás maradt és mégis 1924 elején 779, tehát majdnem a felével csökkent a sütődékben foglalkoztatott munkások száma. Mi ennek a magyarázata? Tragikusan egyszerű.

Az emberek kevesebb kenyeret esznek és egészen jelentéktelenre csökkent az apró-sütemény fogyasztása.

A sütemény az, ami különösen több munkaerőt kíván meg, mint a kenyér. Egy sütőmunkás 3 métermazsa kenyeret tud előállítani, míg ugyanez a munkás legföljebb 1200 darab zsemlyét vagy kiflit készít el. Az embereknek nem telik arra, hogy megközelítően elegendő szerzhessenek be a legszükségesebb és legnélkülözhetetlenebb kenyérből; arra a minimális fényűzésre pedig, amit egy-egy zsemlye vagy kifli jelentene, már gondolni sem mernek. És ennek az általános nyomorúságnak következménye ránehezedik a szakmára és nem engedí lélegzéstételhez sem. A sütőiparban most 207 a munkanélküli; eltelik egy egész hét is, amíg munkást el tudnak helyezni. Decemberben például össze-vissza 29 munkást helyeztél el a munkaközvetítő.

De hogy a nyomorúság milyen mértékben csökkenti az élelmiszerfogyasztást, arra még elősebben és riasztóbban világitanak

a husipari munkások foglalkoztatásáról és munkanélküliségéről

szóló adatok. Békében 3500 munkás dolgozott a husiparban, ma 1100. Hogy milyen fontos szerepet játszik ebben az általános nyomorúság, annak jellemzésére szolgáljon a következő néhány adat. Budapesten 1911-ben vágtak 307.600 marhát, 535.480 sertést és 7349 lovat. 1923-ban 54.752 marhát, 182.713 sertést és 4246 lovat. Még a lóhús fogyasztás sem emelkedett!

És itt álljunk meg egy szóra. A husiparnak ezt a katasztrófáját csak kisebb részében okozta az általános gazdasági helyzet természetesen következménye. A kormány mintha egyenesen szantszándékkal törekedett volna arra, hogy a magyar dolgozóknak ne jusson hús, magyar munkás ne éljen meg magyar földön tenyésztett vágó- meg szuróállat termékeinek földolgozásából. Mindent megtettek az élőállat-kivitel fokozására. Ezzel nemcsak hogy elvonták a magyar fogyasztótömegek elől a húst, hanem elérték azt is, hogy a sok munkáskez,

amely az állatok vágásával, földolgozásával foglalkozott, fölöslegessé vált és ez nemcsak közvetlenül a mézárásokat sújtotta.

Egész sor más iparban is válságot teremtettek.

Munkanélküliség következett be a husiparral együtt a béliiparban, a bőriparban, a csont-, vérföldolgozó és szaruiparban is. Rengeteg azoknak a munkásoknak a száma, akiket ezen a téren is sikerült megfosztani attól a lehetőségtől, hogy megélhetést találjanak és kenyeret keressenek a maguk és családjuk számára. Egyformán kétségbeesztő jelenségeit láttuk ennek ugy a sütőiparban, mint a husiparban.

Miből élnek, akik fölöslegessé váltak? Elmentek a szakmákból. Segédmunkások lettek más szakmákban és emígy sulyosan megcsökent keresetüket pótolja az asszony és a gyerekek munkája. A feleség mosni jár, a gyereknél nem várják meg kifejlődését és dolgoztatják.

A Kapitalizmus ezen a területen is elvonja a családtól a nőt és idő előtt igájába fogja a gyermekeket.

És ha lehet, még gyászosabb azoknak a sorsa, akik ilyenformán is nem lehetnek ennek a társadalmi rendszernek az áldozatai. Öreg, 64 éves sütőmunkás, felesége beteg, a nyomorúság tette idegbajossá, munkaképtelenné. És itt várja-várja, hogy munkához jusson. Közben több nap mulik el főzött étel nélkül, mint azzal. A másik, aki mellette áll, fiatalabb, 37 éves. Rája nem nehezedik a család gondja, de ez a gyönyörűséges rend valósággal vadállatként hajszolja, üzi. Amióta a háboruból hazakerült, nem tud munkához, lakáshoz jutni, a hajléktalanok menhelyén húzódik meg, de megesik, hogy bár ott van pontosan 1/6 óraker, másnak adják oda a helyét és ő a félvív időben kint az utcán, valamelyik kapu-mélyedésben, összegubbaszkodva, tölti az éjszakát. Nézem ezt az embert. Valami nagy erőfeszítés az, amivel a szemét nyitvatartja. Abban a pillanatban, ahogy elhallgatunk, feje lecsuklik, keze mintha csak oda lenne zsinogelve a törzshöz, lóg le, szinte a földre. Szakadt ruhája alól már nem is fehérnemű, hanem a teste kandikál elő és az elnyűtt rongyos cipőbe már nem is jár be a sár és víz, hanem kibújik belőle a láb.

Fekete nyomor, lerongyolt emberek, kétségbeesztő inség. Fáj róla beszélni és talán veszedelmes is. Ki tud mindenről nyugodtan szólni. Ki tudja a tenyerét ott tartani a száján és megfékezni az indulatot, nehogy valami dühös ordításban törjön ki. Dühös ordításban, amely fölriassza a nyugodtan hiszók, jólétükben elvakultak nyugalmát. Magába roskad az, aki rájuk gondol.

És már nem is esodálkozik azon az ember, szinte természetesnek találja és már nem is fáj, amikor hallja, hogy ugy a sütőipari, mint a husipari munkások közül a legtöbb nincs is már itt, hogy *kivándoroltak* innen. Elvitte őket a reménység, hogy eljutnak valahová, ahol a tömegek elől nem vonják el a táplálékot, ahol az emberek még esznek és ahol megélhetnek ők, akik a mindennapi kenyeret készítik, akik a húst és megyebekeket dolgozzák föl embertársaik számára.